

Oversigt over de centrale OK-forhandlingsborde på det offentlige arbejdsmarked

FAKTA

Jesper Due, Jørgen Steen Madsen, Nana Wesley Hansen og Mads Christoffersen

Forhandlingerne om løn og arbejdsvilkår foregår i den offentlige sektor både ved centrale forhandlingsborde og ved organisationsforhandlinger. I denne faktaboks er der fokus på de centrale forhandlingsborde, hvor de centrale arbejdsgivere på det offentlige arbejdsmarked og lønmodtagernes forhandlingsfællesskaber mødes.

Ved de centrale forhandlingsborde forhandles generelle spørgsmål samlet for alle offentligt ansatte fra top til bund i lønsystemet. Der er tale om tre hovedområder: Stat, kommuner og regioner. De følgende sider er en oversigt over forhandlere og organisationer på de tre områder.

Statens område

Hovedforhandlerne

CFU, Forhandlingsudvalget	Finansministeriet/Moderniseringsstyrelsen
Flemming Vinther, Formand for CFU, OAO Stat og Hærens Konstabel- og Korporalforening	Bjarne Corydon, Finansminister
Peter Ibsen, Næstformand CFU og Formand for CO10 samt Politiforbundet i Danmark	David Hellemann, Departementschef i Finansministeriet
Erik Jylling, Formand for AC	Niels Gotfredsen, Direktør i Moderniseringsstyrelsen
Rita Bundgaard, Næstformand OAO Stat, Formand for HK/Stat	Barbara Bertelsen, Vicedirektør i Moderniseringsstyrelsen
Anders Bondo Christensen, Formand for LC	Carl Erik Johansen, Kontorchef i Moderniseringsstyrelsen
Josephine Fock, CFU sekretær, Sekretariatschef for OAO	Søren Rotvig Erichsen, Kontorchef i Moderniseringsstyrelsen
	Carsten Holm, Kontorchef i Moderniseringsstyrelsen
	Tine Vedel Kruse, Kontorchef i Moderniseringsstyrelsen

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg

På det statslige område er samarbejdet opbygget med grundlag i centralorganisationerne i det gamle tjenestemandssystem, heraf navnet CFU. Men med inddragelsen af de overenskomstansatte er det fælles forhandlingskartel fundamentalt forandret.

Tabel 1: CFU's medlemstal fordelt på centralorganisationer

	<i>Antal medlemmer</i>	<i>Antal medlemmer i %</i>
OAO (statslig forhandlingsområde)	57.916	45,6
AC	12.840	10,1
SKAF	56.331	44,3
I alt CFU pr. 1. januar 2012	127.087	100,0

Kilde: Medlemstal angivet af CFU

OAO: Offentlige Ansattes Organisationer er en sammenslutning forud for OK 2008 mellem StK og DKK – de to forhandlingskarteller for fortrinsvis LO-organisationer på det statslige og det kommunale/regionale område. OAO har samlet 30 medlemsforbund. I tabellen er her alene medtaget medlemmerne fra OAO's statslige forhandlingsområde. Med OAO er skabt et fælles tværgående sekretariat, som skal styrke koordinationen mellem LO-grupperne på de to ho-

vedområder. OAO har plads i CFU på det statslige område og er en valggruppe i KTO-forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område. Læs mere om KTO nedenfor.

AC: Akademikernes Centralorganisation er både hovedorganisation og forhandlingsfællesskab for organisationer med akademisk uddannede medlemmer. AC har 23 medlemsorganisationer pr. 1. januar 2012. En stor del af deres medlemmer er offentligt ansatte. Formelt set er AC alene tilsluttet CFU med sine tjenestemandsansatte medlemmer (dvs. næsten 13.000), men reelt fastsættes de generelle vilkår også for de overenskomstansatte. Det samlede antal statsansatte akademikere ligger således langt over 50.000. Heraf er dog en del ingeniører, der er medlem af IDA, og landinspektører, som begge fra 1.1.2009 forlod akademikerfællesskabet. AC udgør også en valggruppe i KTO-forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område.

SKAF: Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab. SKAF blev etableret i 2002 og er et forhandlingsfællesskab mellem Lærernes Centralorganisation (LC) og Centralorganisationen af 2010 (CO10). Begge disse organisationer er paraplyorganisationer for en række faggrupper og er knyttet til hovedorganisationen FTF. Lærernes Centralorganisation samler seks fagforbund på det pædagogiske område. Danmarks Lærerforening er langt det største medlem af LC, herudover er der flere mindre forbund blandt andet Uddannelsesforbundet (med medlemmer inden for arbejdsmarkedsuddannelserne mm.) og Frie Skolers Lærerforening. Da langt de fleste medlemmer af LC er ansat på det kommunale arbejdsmarked er det dog en mindre gruppe på godt 16.000 medlemmer, som repræsenteres gennem SKAF i de Statslige forhandlinger. CO10 er en nydannelse fra januar 2010, hvor Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC) fusionerede. Politiforbundet er langt det største medlemsforbund, herefter følger Centralforeningen for Stampersonel og Dansk Told og Skatteforbund. De tre forbund dækker næsten 60 pct. Af de cirka 40.000 medlemmer.

Historik på statens område

Det statslige aftaleområde er igennem en årrække blevet formindsket. Det er bl.a. sket gennem en proces, hvor tidligere etater blev omdannet til statslige selskaber og derefter siden privatiseret. På den måde er hele teleområdet og postvæsenet eksempelvis forsvundet fra det statslige aftaleområde. Med kommunalreformen per 1. januar 2007 er udviklingen vendt, idet undervisningsområderne under de tidligere amter med gymnasieskolen i spidsen er blevet en del af det statslige område. Der er dog stadig en udvikling på vej, som sandsynligvis i de kommende år igen vil gøre det statslige aftaleområde mindre. Udviklingen i antallet af ansatte i staten har medført en væsentlig forskydning mellem hovedorganisationsgrupperne/centralorganisationerne. LO-området (StK/OAO) er blevet stærkt reduceret, mens AC-området er gået tilsvarende frem. Centralorganisationerne for fortrinsvis FTF-organisationer (CO10 og LC, der er samlet i SKAF) har nogenlunde holdt skansen medlemsmæssigt set.

**Tabel 2: Det statslige aftalesystem fordelt på hovedgrupper 1996-2012
opgjort i årsværk og procent**

Område	1996	2005	2007	2010	2012	Ændring i årsværk 1996-2012
StK/OAO	92.904 (50%)	58.511 (37%)	59.784 (34%)	60.360 (32%)	56.166 (30%)	-36.738 (-40%)
SKAF (CO 10+LC)	53.534 (29%)	52.301 (33%)	55.998 (32%)	57.693 (31%)	58.002 (32%)	+4.468 (+8%)
AC	36.046 (19%)	43.484 (28%)	55.505 (32%)	64.259 (35%)	62.000 (34%)	+25.954 (+72%)
Andre	4.315 (2%)	2.970 (2%)	2.874 (2%)	3.929 (2%)	7.682 (4%)	+3.367 (+78%)
Total	186.169 (100%)	157.265 (100%)	174.161 (100%)	186.241 (100%)	183.850 (100%)	-2319 (-1%)

Kilde: Tallene er venligst oplyst af Moderniseringsstyrelsen. Ud over de hidtidige grupper på det statslige område er medtaget ansatte fra de tidligere amtslige gymnasier, VUC- og SOSU-skoler, der er overflyttet til det statslige område med kommunalreformens ikrafttræden pr. 1.1. 2007. Tallene er her baseret på FLD's særlige beregningsgrundlag, og der kan derfor vise sig mindre afvigelser, når de er indpasset i den statslige statistik. Faldet i årsværk i 2012 for AC og stigningen for andre skyldes primært, at Ingeniørforeningen er trådt ud af AC.

Det kommunale område

På det kommunale og regionale område er lønmodtagerorganisationerne samlet i to forhandlingskarteller – henholdsvis KTO og Sundhedskartellet, der forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 brød ud af det samlede fællesskab, som KTO dengang udgjorde. KTO og Sundhedskartellet forhandler separat med Kommunernes Landsforening (KL). KTO er det centrale forhandlingsfællesskab, som repræsenterer hovedparten af de i alt ca. 684.000 ansatte i de danske kommuner og regioner. KTO forhandler således både med KL, som repræsenterer de 98 kommuner, og med RLTN, som repræsenterer Danske Regioner, der er hovedorganisation for de fem danske regioner (læs mere om RLTN nedenfor).

Hovedforhandlerne

KTO

Anders Bondo Christensen, Formand for KTO og Formand for LC (FTF)

Erik Jylling, Næstformand for KTO og Formand for AC

Dennis Kristensen, Forbundsformand for FOA (LO/OAO)

Mona Striib, Næstformand for FOA (LO/OAO)

Ellen K. Lykkegård, Gruppeformand for Den Offentlige Gruppe, 3F (FOA/OAO)

Bodil Otto, Formand for HK/Kommunal (LO/OAO)

Benny Andersen, Forbundsformand for Socialpædagogernes Landsforbund (LO/OAO)

Jørgen Mosbæk, Formand i HI (FTF)

Henning Pedersen, Formand for BUPL (FTF)

Helle Basse, Sekretariatschef i KTO

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Høje Tåstrup

Steen Christiansen, Næstformand KL's Løn- og Personaleudvalg og Borgmester i Albertslund

Sine Sunesen, Direktør

Lene Møller, Afdelingschef

Marianne Brinch-Fischer, Kontorchef

Nanna Abildstrøm, Kontorchef

KTO – Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte

KTO repræsenterer samlet 514.656 kommunalt og regionalt ansatte. I alt består fællesskabet af 45 forskellige medlemsorganisationer fra de tre hovedorganisationsområder: LO (OAO kommunal), FTF og AC, samt herudover LH og enkelte organisationer, som af forskellige årsager har valgt at stå uden for hovedorganisationerne. KTO har som hovedformål at repræsentere deres medlemmer og forhandle generelle løn- og ansættelsesvilkår.

Tabel 3: KTO's medlemstal fordelt på hovedorganisationsgrupper

<i>Hovedorganisation</i>	<i>Valg-gruppe</i>	<i>Antal medlems-organisationer</i>	<i>Antal medlemmer</i>	<i>Antal medlemmer i %</i>
LO (OAO kommunal)	I	11	330.104	64,1
FTF	II	15	137.641	26,7
AC	III	14	37.379	7,3
LH m.fl.	IV	5	9.532	1,9
Total KTO		45	514.656	100

Kilde: Medlemstal angivet på KTO's hjemmeside (www.kto.dk/om-kto/medlemsorganisationer.aspx)

Hovedforhandlerne

Sundhedskartellet¹

Grete Christensen, Formand for Sundhedskartellet og DSR

Bert Asbild, Næstformand for Sundhedskartellet og Formand for Danske Bioanalytikere (dbio)

Ghita Parry, Formand for Kost & Ernæringsforbundet

Gunner Gamborg, Formand for Ergoterapeutforeningen

Helle Varming, Forhandlingschef i Sundhedskartellet

KL

Lene Møller, Afdelingschef

Nanna Abildstrøm, Kontorchef

Mik Dalsgaard Jacobsen, Souschef

Sundhedskartellet

Sundhedskartellet er et fællesskab dannet september 1997 mellem 11 organisationer inden for sundheds- og socialektoren med sygehusene som hovedområde. Først ved OK 2005 forlod Sundhedskartellet og dets medlemsorganisationer KTO i utilfredshed over mulighederne for at varetage medlemmernes interesser. Herefter blev kartellet et operativt forhandlingsorgan. De 11 medlemsorganisationer organiserer først og fremmest offentligt ansatte med mellemlang uddannelse som fx sygeplejersker, fysioterapeuter og jordemødre. Af de knapt

¹ Ved de egentlige forhandlingsmøder er det samtlige formænd fra Sundhedskartellet 11 medlemsorganisationer som deltager. Dette er således et mindre udsnit, som også varetager møderne op til de egentlige forhandlingsmøder.

105.000 medlemmer udgør den største organisation, DSR: Dansk Sygeplejeråd, alene ca. 56.000 eller lidt over halvdelen af det samlede medlemstal. Det er da også DSR's formand, Grete Christensen, der tillige er formand og dermed hovedforhandler for Sundhedskartellet i de selvstændige forhandlinger med KL og RLTN. Hovedorganisationsmæssigt er medlemsorganisationerne i Sundhedskartellet tilknyttet FTF.

Det regionale område

På det regionale område er der sket forandringer fra OK 2008 i forhold til koordineringen af de tværgående forhandlinger på det regionale forhandlingsbord. Ud over Sundhedskartellet fører således også FOA og AC selvstændige forhandlinger med RLTN sideløbende med KTO. De 4 parter forsøger dog, så vidt det er muligt, at forhandle alle generelle emner og aftaler i fællesskab i forhold til RLTN. På den ene side kan denne udvikling ses som en opsplitning på KTO-området. På den anden side kan man også anskue udviklingen som en samling af lønmodtagergrupperne på det regionale område i og med, at man fra 2011 igen forsøgte at føre koordinerede forhandlinger med også Sundhedskartellet, der ellers har stået uden for KTO siden 2005. Hver part kan dog på et hvilket som helst tidspunkt meddele, at man ikke længere ønsker at indgå i de tværgående forhandlinger af et givet tema eller aftale og vælge at gå alene i forhold hertil.

Den forhandlende arbejdsgiverpart er RLTN – Det Regionale Lønnings- og Takstnævn. RLTN er et koordinerende organ nedsat til at varetage det regionale aftaleområde efter kommunalreformen. I modsætning til de tidligere amter kan regionerne ikke udskrive skatter, og det tidligere fællesnævn er derfor blevet afløst af to nævn for henholdsvis regioner og kommuner. Det kommunale nævn ligner stort set sig selv og overlader fortsat overvejende beslutninger til det udøvende organ KL. RLTN derimod er karakteriseret ved, at den statslige repræsentation i nævnet har vetoret. RLTN har således ni medlemmer, hvoraf de fem er valgt i hver sin region, herudover stiller KL med 2 medlemmer, mens Finansministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver er repræsenteret med et medlem. RLTN fastsætter mandat, varetager forhandlingerne og godkender aftaler, mens Danske Regioner leverer sekretariatsfunktionen til nævnet. Den stærke statslige styring af det regionale område i forhold til KL blev til dels bekræftet af forløbet af OK 2008, men i sidste instans endte konflikten under OK 2008 med, at regionerne tiltog sig en mere selvstændig forhandlingskompetence.

Hovedforhandlerne

KTO	RLTN
Anders Bondo Christensen, Formand for KTO og Formand for LC (FTF)	Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN
Bodil Otto, Formand for HK/Kommunal (LO/OAO)	Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN
Benny Andersen, Forbundsformand for Socialpædagogernes Landsforbund (LO/OAO)	Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør
Ellen K. Lykkegård, Gruppeformand for Den Offentlige Gruppe, 3F (FOA/OAO)	Ole Lund Jensen, Kontorchef
Helle Basse, Sekretariatschef i KTO	Lotte Pedersen, Kontorchef

FOA

Dennis Kristensen, Forbundsformand for FOA

Mona Striib, Næstformand for FOA

Karen Stæhr, Sektorformand for Social og sundhedssektoren i FOA

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

AC

Erik Jylling, Formand for AC

Lisbeth Lintz, Formand for Yngre Læger

Lars Qvistgaard, Formand for DJØFs Overenskomstforening

Martin Teilmann, Direktør i AC

Jens Harboe, Forhandlingschef i AC

Lene Esbensen, Forhandlingschef i Yngre Læger

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

Sundhedskartellet

Grete Christensen, Formand for Sundhedskartellet og DSR

Bert Asbild, Næstformand for Sundhedskartellet og Formand for Danske Bioanalytikere (dbio)

Ghita Parry, Formand for Kost & Ernæringsforbundet

Gunner Gamborg, Formand for Ergoterapeutforeningen

Helle Varming, Forhandlingschef i Sundhedskartellet

RLTN

Jens Stenbæk, Region Sjælland, Formand for RLTN

Anders Kühnau, Region Midtjylland, Næstformand for RLTN

Signe Friberg Nielsen, Forhandlingsdirektør

Ole Lund Jensen, Kontorchef

Lotte Pedersen, Kontorchef

Tabel 4: Det kommunale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
OAO	252.154	58.7 %
FTF-K	129.011	30.0 %
AC	18.175	4.2 %
Andre, bl.a. LH	3.688	0.9 %
Ikke-placerede	1.580	0.4 %
KTO, i alt	404.609	94.2 %
Sundhedskartellet, i alt	24.868	5.8 %
Total med KL	429.477	100 %

Kilde: Tal oplyst af KTO, FLD, Det Fælleskommunale Løndatakontor, SBG-13, version 2, www.sbg13.dk, tilgængelig pr. 1.11.2012. Kategorien "Ikke-placerede" dækker over personer, som datateknisk ikke kunne fordeles på hovedorganisationer.

Tabel 5: Det regionale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
AC	20.389	17.4 %
FOA	18.991	16.3 %
KTO	27.595	23.6 %
Andre, bl.a. LH	956	0.8 %
Ikke-placerede	972	0.8 %
Sundhedskartellet	48.902	41.9 %
Total med RLTN	116.846	100 %

Kilde: Tal oplyst af KTO, FLD, Det Fælleskommunale Løndatakontor, SBG-13, version 2, www.sbg13.dk, tilgængelig pr. 1.11.2012. Kategorien "Ikke-placerede" dækker over personer, som datateknisk ikke kunne fordeles på hovedorganisationer.

Historik på det kommunale og regionale område

Siden overenskomstforhandlingerne i 2005 er der som følge af kommunalreformen sket en række ændringer på opdelingen af det offentlige aftalesystem. Tidligere var der – i det mindste formelt set – i alt seks forhandlingsområder. På den ene side staten og på den anden side KL's område, København og Frederiksberg, amterne samt HS: Hovedstadens Sygehusfællesskab bestående af Rigshospitalet samt hospitalerne i København og på Frederiksberg. Reelt set foregik forhandlingerne dog samlet for kommuner og amter, mens HS fulgte hovedresultaterne her og dermed kun havde en begrænset selvstændighed. Med kommunalreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, er HS blevet nedlagt og indgår herefter i det regionale område. Amterne er blevet erstattet af de fem regioner, der i mere begrænset udstrækning end amterne kan beslutte selv.

Når det gælder fordelingen af ansatte på de forskellige hovedområder LO, FTF og AC i den offentlige sektor er det statistisk meget vanskeligt at foretage en opdeling baseret på det faktiske medlemstal – dvs. hoveder. Derimod kan der foretages en opdeling, som bygger på antal fuldtidsbeskæftigede/årsværk. Det er dette talmateriale, som anvendes i forbindelse med beregningerne af overenskomsternes omkostninger (se tabel 4 og 5 på forrige side).